

ቅኑዕ ሓበሬታ ዘይብሉ ህዝብን ሽሙ ዝጠፍኦ ንህብን ሓደ።

ህይወት ዝቕይር ማለት ካብ ዝሓመቐ ናብ ዝሓሸ ዘሰጋገር ስራሕ ክትፈጥር ወይ ዕድል ስራሕ ክትረክብ፡ ካብ ትፈልጦ ናብ ዘይትፈልጦ ቦታ፡ ባህልን ቋንቋን ዘለዎ ክባብን ሃገርን ክትገይሽ፣ ንመን ረኽብካ ኣበይን ከመይን ከተዕርፍ ከም ዘለካ፡ ብቤላ ቤሎ ወይ ብዝዕድለይ ዘይኮነ፡ እንተወሓደ ናብ ጭብጢ ዝቕረበ ሓበሬታ ረኽብካ ምብጋጥ፡ ካብ ከጋጥም ዝክእል ሓደጋ ንምድሓን ኣካላውን ስነ-ኣእምሮኣውን ቅድመ ኩነታዊ ምድላው ንምግባር ይሕግዝ። ንኣብነት ህይወቶም ምስ ህላወ ጥሪት ዝተኣሳሰረ ንሶት፡ ካብቲ ሓደ ቦታ ናብቲ ካልእ ቦታ ጥሪቶም ኮብኩሎም ቅድሚ ምብጋጥም፡ ዘተኣማምን ዝሰተ ማይ፣ ሳዕሪ፣ ምህላውን ዘይምህላውን፣ ኣብ ሰብን እንስሳን ሓደጋ ዘብጽሑ ኣራዊት፣ ንጥፈታት ሸፋቱ፣ ንሰብ ይኹን ንእንስሳ ዘጥቅዑ ሕማማት፣ እንስሳ ናብ ባህሪያዊ ቦታኣን ክምለሳሉ ዘለወን ወቕቲ ...ወዘተ እኹል ኣፍልጦ ጨቢጦም ክብገሱ ይግባእ። በዘግምት ብሃውራ እንተወፊሮም ግን ውጽኢቱ ይዓብን ይንእስን እንተዘይኮይኑ ክሳራ ምጻኑ ኣቐዲምካ ንምግማቱ ኣየጸግምን።

ብተመሳሳሊ ኣብ ንግዳዊ ዓለም ዝነጥፍ ሰብ፡ ኣብ ሃገሩ ዘሎ መንግስትን መንግስታዊ ፖሊስን የስርሕ ድዩ ኣየስርሕን፣ ኣብተን ብንግዲ ክበጽሕን ዝደሊ ሃገራት ዘሎ ጸጥታዊ ርግኣትን ቁጠባዊ ፖሊስን ምቹእ ድዩ ኣይኮነን፣ እንታይ ዓይነት ንግዲ፡ ካበይ ናበይ፣ መዓስ፣ ናብ ከመይ ዝበለ ሕብረተ-ሰብ ናይ ሓሻሽነት (ናይ ምሽማት ባህሊ)፣ ምስ በዓል መን ተዛሚዶ ወይ ተሻራኽ፣ ኮታ ኩነታት ዕዳጋ እንታይ ይመስል ኣጻሪዮ ምሉእ ሓበሬታ ረኽቡ ክወፍር ይህልዎ። ገንዘብ ስለዘለዎን ክነግድ ስለዘደለዎን ጥራሕ ብዝዕድለይ እንተኣትይዎ ግን፡ ዝረኽቦ ውጽኢት ናይ ዕድል ምበር ናይ መጽናዕትን ኣፍልጦን ክኸውን ከምዘይክእል ርዳእ ነገር ዩ።

ኣድላይነት ሓበሬታ ብደረጃ ህዝብን ሃገርን እንተወሲድናዮ ከኣዎ ዝያዳ ዕዘትን ክብደትን ኣለዎ። ዜጋታት ወይ ህዝብታት ሓንቲ ሃገር፡ ካብ ቀረባ ዝነብሩላ ዘለው ዓዲ፡ ከባቢ፡ ወረዳ፡ ኣውራጃ፡ ሃገር፡ ዓለም፡ እንታይ ይበሃልን ይግበርን ኣሎ ሓቀኛ ሓበሬታ ዘይብሎም እንተደኣ ኮይናም፡ ህይወቶም ከድሕኑ ኣብ መጽናዕቲ ዝተመስረተ ቅድመ ምድላው ክገብሩ ኣይክእሉን። የድምዑ ኣየድምዑ ነገር ብተግባር ምስ ኮነ፡ ብሃውራ ተብተብ ካብ ምባል ወጻኢ ካልእ ዕድል ኣይህልዎምን። ዜጋታት ብዛዕባ ሃገሮም ትምረሓሉ ሕጊ፣ ፖሊሲ፣ ስትራቴጂ፣ ስልቲ፣ ባህርን ተግባርን ሃገር ዝመርሕ ዘሎ ፖለቲካዊ ሓይሊ፣ ቅንዕናን ዘይቅንዕናን ንሱ ዘውርዶም ናይ ተግባር መምርሒታት፡ ብሕጋውን ወግዓውን ኣገባብ ዝፈልጥሉ መስናታት እንተብኹሩ፡ ኣብ ህይወቶም ሓደ ዓቢ ነገር ጎዲልዎም ከም ዘሎ ክርድኡ ይግባእ።

ኣብ ናይ ቃላት ምርቓቕ ወይ ምጉት ከይኣተና፡ ንሃገር ከም ሃገር ዘጸወዓ ብቑም-ነገሩ ሰብዩ። ህዝቢ ዩ። ስለ ዝኾነ ከኣ ናይ ሃገር በዓል ቤት ህዝቢ ምበር፡ ብዝኾነ ናይ ታሪኽ ኣጋጣሚ ኣብ ኮረሻ ስልጣን ናይ ዝደየበ ፖለቲካዊ ሓይሊ ብሕታዊት ንብረት ኣይኮነትን። ስለዚ ከኣ ኤርትራዊ፡ ኣብ መሬት ኤርትራ ከም ሰብኣዊ ፍጡር፡ ብነጻነት ክኣሰብ፣ ርእይቶኡ ብዘይሰኸፍታ ክገልጽ፣ ክንቀሳቐስ፣ ክሰርሕ፣ ብህይወት ንምንግባር ዘድልዮ መሰረታዊ ነገራት ክረክብ ኣለዎ። ሃገር ኣብ ፖለቲካ፣ ስርዓተ ቁጠባ፣ ማሕበራዊ፣ ጸጥታዊ፣ ባህላዊ፣ ዝምድናታት ወጻኢ፡ ኣብ ከመይ ኩነታት ትርከብ? ሰናይ ፍቓድ ናይቲ በትረ ስልጣን ዝተቐጻጸረ ሓይሊ ከይተጸበዩ፡ ብሕግን ብወግዕን ቅኑዕ ሓበሬታ ክረክብ መሰሉ ዩ። መሰረታዊ ሰብኣዊ መሰሉ ዘይኸበር፡ ዝርገጽ ዝዕፈን እንተደኣ ኮይኑ፡ ካብ መንግስትኻ ዝብል ኣካል ዕለታዊ፡ ዘይተዛበዐ ሓቀኛ ሃገራዊ፡ ከባብያውን ዓለማውን ሓበሬታ ዘይረከብ እንተደኣ ኮይኑ ግን፡ ምሉእ ፖለቲካዊ ሰብነት ኣለኒ፡ መሰል ኣለኒ፡ መንግስቲ ኣለኒ፡ ብዛዕባ ኩነታት ሃገሪይ እፈልጥዮ ኢሉ ክዛረብ ኣይክእልን። መሰል ኣለኒ ምሉእ ሓበሬታ ኣለኒ ኢሉ ክማኅት እንተመሪጹ ከኣ፡ ብመርተዖ ብመረዳኡ ዘይኮነ ንፍርዲ ኣይትርትዑኒዮ ፍረ ዘይብሉ ደረቕ ክትዕዩ ዝኸውን።

ንህቢ ብመቐሎ ስራሕ፡ ብህርኩትነት፡ ብሓባራዊ ህይወት ብኣብነት ካብ ዝጥቀሱ ፍጥረታት ሓደን ቀንድንዩ። እቲ ብስርዓት ዝኣልዮ ዝመርሖ ሽም (ንጉሱ) እንተመይቱ ወይ እንተጠፊኡ ግን፡ ብዝተለምደ መቐሎ ስራሕ ተዋፊሩ፡ ዕማሙ ኣሳሊጡ ናብ ዝተለምደ ቤቱ ወይ ቆፎኡ ተመሊሱ ብሓባር ክነብር ኣይክእልን። ስለምንታይ? ናበይ ይኸይድ? ምስ መን ይኸይድ? እንታይ ይሰርሕ? ኣበይ ይዕርፍ ስለዘይፈልጥ። ኣንፈቱ ኣጥፊኡ ስለዘሎ ኣቐዲሙ ዝተኸነ ኣብ ቆፎ ዝነበረ ስንቂ ምስተወደ፡ መግቢ ክእልሽ ካብ ቤቱ ወይ ቆፎኡ ብዝተበታተነ መልክዕ ብሃውራ ይወፍርጥ። ብኡን ንቡእ ከይተመልሰ ይጠፍእ።

አብ ኩነታት ሃገሩ ሓቀኛ ሓበሬታ ዘይብሉ ዜጋ ወይ ህዝቢ ብተመሳሳሊ ከምቲ ናይ ንህቢ አብ ሓጺር ግዜ ብብዝወጽአ ኣይጥፋእ ምበር፡ ዝጠቕሞን ዝጎድኡን ጸላኢኡን ፈታዊኡን ክፈልጥ፣ ኣንጻር ናይ ሓባር ጸላኢኡ ክስለፍ ብምልኪ ዝተነፍገ መሰሉ ከኹብ፣ ካብ ድሕረትን ድኽነት ክገላገል፣ ህይወቱ ብውጥን ክመርሕ፣ ስሩት ኣወንታዊ ባህሉ ታሪኹን ቋንቋኡን ዓቂቡ፡ ሓቢሩን ተኸባቢሩን አብ ናይ ሓባር ሃገሩ ብሰላም ክክብር ዘለዎ ዕድል ጸቢብዮ። ሓቀኛ ሓበሬታ ምርካብን ዘይምርካብን ብፍላይ አብዚ ዘለናዮ መዋእል፡ ካብ መግብን መጽለልን ፈሊኻ ክትሪሕ ዝከኣል ኣይኮነን። ዕለታዊ፡ ሓቀኛን ወግዓውን ሓበሬታ ዘይርከብ ህዝቢ፡ ብእዝኒ ጽሮት ዝረኽቦ በጻል ቤት ወይ ተሓታቲ ዘይብሉ ናይ ቤላ ቤሎ ወረ ርድኢቱ ክዛባዕ ናይ ግድንዮ። ዕለታዊ ዝተዛበዐ ሓበሬታ ዝቕበል ኣእምሮ ናቦይን ከመይ ይኸይድ ኣንፈቱ ከጥፍእ፡ ትማሊ ዝነበሮ ሓይልን ሕብረትን ዘሎ እናመሰሎ፡ ሓይሉን ሕብረቱን ክማስን፣ ህዝባውን መሬታውን ልኡላውነት ዘለዎ እናመሰሎ፡ ህዝባውን መሬታውን ልኡላውነቱ ክስእን፣ ናይ ኩሉ ሽግራቱ ጠንቅን ጸላእን ሓቀፋ እናመገበ፡ ኣንጻር ረብሓኡን ፈተውቱን ክስለፍ፣ ንባርነታዊ ኣገዛዝኣ ክጽመም፣ ኩለ-መዳያዊ ዕድሉ አብ ትሕቲ ምሉእ ምሕረት ሓደ ሰብ ገይሩ ተጸባዪ ካብ ምጃን ከምልጥ ኣይክእልን።

ምክንያቱ፡ ስለምንታይ ካብ ክብረት ናብ ሕሰረት ወራዳ፡ ስለምንታይ ካብ ጽጋብ ንሕሱም ድኽነት ተቐላጹ? ካብዚ ከ ከመይን ብኸመይን ክገላገል ይኸእል ኣንፈት ዘርኢ ሓቀኛ ሓበሬታ ከይረከብ ኮነ ኢልካ ብመደብ ተኸልኪሉ ስለ ዘሎ። ወፍሪ መንግስታዊ ማዕከናት ዜና፡ ፍርያት ሓብሓብቲ ምልኪ ዝኾኑ ስነ-ጥበባዊታት፣ መደብ መራሕትን ካድራን ህግደፍ፡ ህዝቢ ንዘሕልፎ ዘሎ ሕግቕ ናብራ ከም ጽቡቕ፡ ብዘይካ ኣብ ኤርትራ ኣብ ካልእ ዓለም ዝነበር ህዝቢ ኩሉ ግዜ ኣብ ኩናትን ጥሚትን ይነበር ከም ዘሎ፡ መራሕቲ ካልኦት ሃገራት መለኸቲ ብግዕዝይና ዝጠሰጠሱ፡ መራሕ ህግደፍ ግን ብደረጃ ድኻ ኤርትራዊ ዝነበር፡ ሕጋውን ሓላዩ ህዝቡን ምጃኑ፣ ስለዚ ከኣ መንግስቲ ዝኸተሎ ዘሎ ኣንፈት ቅኑዕ መንገዲ ዕቤትን ሰላምን ስለዝኾነ፡ ህዝቢ ንመስዋእቲ ከም ባህሊ፣ ንባርነት ከም ሓርነት፣ ንወተሃደራዊ ስነ-ኣእምሮ ከም ሰላም፣ ምስ ድሕረትን ድኽነትን ተለማሚዶ ክሓድር ክጽመም፣ ብውዕሎ ሕሉፋት ዓውደ ውግኣትን ሙዚቃዊ ድራማን መንፈሱ ከዕግብ ዕለታዊ ስለ ዝሕበር፡ ኣይኮነን መጻኢ ኣንፈቱ ናቦይ ክፈልጥ፡ ኣቦይ ከምዘሎውን ምርጻእ ክሳብ ዝስእን ኮይኑ ይርከብ ኣሎ።

ስለዚ ሓበሬታ ኣብ ውድቀትን ዕቤትን ሓደ ህዝቢ ዘለዎ ግደ ዓቢዮ። ብፍላይ ኣብ ከምዚ ንሕና ንርከበሉ ዘይስሩዕን ዘይንቡርን ፖለቲካዊ ምሕደራ ሓቀኛ ሓበሬታ ምርካብ ከም ተወሳኺ ረቕሒ ዘይኮነ፡ ከም ግድን ክርከብ ዘለዎ ወሳኒ ነጥቢ ምጃኑ ምርጻእ የድሊ። ስማዊ መንግስቲ ህግደፍ ዕድመ ስልጣኑ ካብ ዘናውሓሉ ዘሎ መሳርሒ ሓደ ምንፋግን ምዝርጋሕ ዝተዛበዐ ሓበሬታንዮ። መንግስታዊ ስልጣን ሒዞ፡ ካብ ሓቀኛ ሓበሬታ ናብ ህዝቢ ምዝርጋሕ ቤላ ቤሎ (03) ከም ፖለቲካዊ ስነ-ሓሳብን ስሩዕ ዕማም ስለያዊ መሓውሩን ገይሩ ክሰርሕ ዝመረጸሉ ምክንያት ከኣ፡ ብባህሪኡ ምስ ህዝብን ሕግን ዘይቃዶ ንክብሪ ውልቃውን ጉጅላውን ዝና ዝሰርሕ ናይ ፍጥኣት ሓይሊ ስለ ዝኾነዮ። ህዝቢ ግን ካብዚ መጻወዲያዚ ክወጽእ ኣለዎ። ንማዕከናት ዜናን ፍርያት ስነ-ጥበብን ጉጅለ ህግደፍ ፎእ ክብለን ኣለዎ። ኣንፈቱ ብግቡእ ክመርሕ ካልእ ምንጪ ሓበሬታ ክከታተል ኣለዎ። እንተዘይኮነ ቅኑዕ ሓበሬታ ዘይብሉ ህዝቢ፡ ልክዕ ከምቲ ሸሙ (ንጉሱ) ዝጠፍኦ ንህቢ ቀስ ብቐስ ናይ ምብትታን ሓደጋ ከም ዘጋጥሞ ምርጻእ ኣገዳሲዮ።

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ፡ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 14-01-2019